

NSL: Uheldig dobbeltbeskatning av Havbruksnæringa

Norske Sjømatbedrifters Landsforening (NSL) er enig med Sjømat Norge i at Næringskomiteen gjennom sitt forslag om arealavgift for havbruksnæringa, åpner opp for en svært uheldig dobbeltbeskatning av Havbruksnæringa.

- Våre medlemmer er sterkt

forankret i lokalsamfunnene og kommunene de bor og driver sin virksomhet i. Det er her de bygger sine settefiskanlegg, stamfiskstasjoner og slakterier, og det er her de henter sine ansatte. Det er også til disse kommunene de betaler sin eiendomsskatt, selskapsskatt og sin person- og formueskatt.

Dobbeltbeskatningen blir derfra ekstra urimelig sett fra et slikt ståsted, sier Frode Harry Reppe, fungerende Fagsjef for Oppdrett i NSL, i en pressemelding.

Han mener Stortinget heller

Frode Harry Reppe

bør søke å finne løsninger som kompenserer spesielt de kommunene som leier ut store arealer og har stor arbeidsbyrde med havbruksvirksomheten, men som ikke kan hente ut de økonomiske godene som følger med, fordi hovedkontorene til de selskapene som opererer innenfor kommunens grenser

ikke er lokalisert i kommunen.

- Det er videre mange næringer, både på sjø og land, som baserer seg på samfunnets felles naturressurser. NSL spør seg nok en gang om hvorfor det bare er havbruksnæringens bruk av allmenningen som skal sær-beskattes, avslutter Reppe.

- Logisk med en arealavgift

Det er helt logisk at oppdrettselskapene betaler verts-kommunene sine en årlig avgift per kilo laks de produserer. Det mener oppdrettsveteran og kystordfører.

HAVBRUK

Agnar Berg
Bodø

Petter Jørgen Pedersen (Ap) er ordfører i Gildeskål i Nordland. Han har 18 års fartstid fra lakseoppdrett, blant annet som røkter og driftsleder i Stolt Sea-farm, som nå er en del av Marine Harvest.

- Stortingspolitikkerne ble lurt da de for to år siden forkastet ideen om at lakseselskapene skulle betale en årlig arealavgift og i stedet gikk inn for å opprette et havbruksfond, sier Jørgensen.

Havbruksfondet

Vederlagspenger fra framtidig laksevekst skal gå inn i havbruksfondet. Pengene skal fordeles slik at staten får 20 prosent, fylkeskommunene 10 prosent og kommunene 70 prosent.

Men problemet med havbruksfondet er at det ikke har kommet en eneste krone inn i fondet fordi det ikke har vært laksevekst siden fondet ble opprettet.

Det har ført til misnøye blant kystkommunene og organisasjonen Nettverk for fjord- og

FAKTA

Produksjonsavgift

- Nettverk for fjord- og kystkommuner har lenge kjempet for at laksenæringa skal betale en årlig arealavgift for bruk av kommunens sjøarealer.
- Siste utvikling i saken er at Næringskomiteens flertall denne uken gikk inn for at det skal etableres en produksjonsavgift per kilo laks produsert. Pengene skal gå til vertskommunene.

BRA MED PRODUKSJONSAVGIFT: Ordfører i Gildeskål i Nordland, Petter Jørgen Jørgensen, mener det er riktig å innføre en produksjonsavgift der lakseselskapene betaler til kommunene en avgift per kilo laks de produserer. FOTO: AGNAR BERG

kystkommunene som var en forkjemper for arealavgift.

Nytt fra næringskomiteen

De siste dagene har saken utviklet seg dramatisk, løftet fram av SV, i og med at næringskomiteen tidligere denne uka vedtok mot Høyre og Frps stemmer at en arealavgift skal utredes.

- Jeg er helt enig i prinsippet i dette forslaget. Men jeg ser at det er mange måter å innrette det på. Etter mitt syn må avgiften være innrettet slik at den er høy når næringa har gode marginer. Den må være lavere når næringa sliter og kanskje null når et selskap går med underskudd, sier Jørgensen.

Tre selskaper i Gildeskål

Gildeskål er vertskommune for tre oppdrettselskaper, Gifas, Marine Harvest og Nova Sea. Gildeskål er også en kraftkommune.

- Kraftselskapene bruker

også kommunenes arealer. Dette må de betale for. Da er det logisk at også lakseoppdretterne betaler for å bruke våre sjøarealer. I forhold til kraftselskapene, kan ikke oppdrettsnæringa argumentere med at de skaper arbeidsplasser og bidrar til skatteinntekter. Det gjør også kraftselskapene, sier Jørgensen, og legger til at Gildeskål er heldig stilt når det gjelder arbeidsplasser knyttet til lakseoppdrett.

Glad for oppdrett

Lakselakteriet Salten N950 holdet til på Sørøy i Gildeskål, lakseselskapet Gifas har en betydelig forsknings- og utviklingsvirksomhet i kommunen og på den videregående skolen er det en akvakultur-linje.

- Kommunen er glad for denne virksomheten og for lakseoppdrett på sjøen. Men vi har mye arbeid med å tilrettelegge arealer for lakseoppdrett. Og vi

må ta mange hensyn som går ut over andre interesser, som hvor vi kan etablere annen næringsvirksomhet, fiskeri, boligfelt, hyttefelt, og så videre, sier Gildeskål ordføreren.

Størst i Norge

Nordland er Norges største laksefylke og næringa i fylket gikk i fjor med flere milliarder kroner i overskudd.

- Når lakseoppdretterne har marginer på rundt 30 kroner per kilo laks de produserer, så er det pussig at ikke kommunene skal kunne få igjen noe av dette for at næringa får drive oppdrett på våre sjøarealer. Framtidsutsiktene til næringa er gode. Men næringa blir stadig mer effektiv og det produseres stadig mer laks per ansatt i næringa. I tillegg ser vi at stadig flere selskaper bruker turnusordninger slik at det kommer folk fra andre kommuner og jobber på anleggene. Da er næringens argumenter om

arbeidsplasser og skatteinntekter ikke så sterke lenger, sier han.

Jørgensen sier videre at et oppdrettslokaltet nærmest må betraktes som «evig» om lakseselskapet ikke gjør noe galt.

Påstand om uvitenhet

Jørgensen sier at han av oppdrettsnæringa blir beskyldt for å ikke forstå næringa når han tar opp med næringa at de må betale en årlig avgift til kommunen.

- Jeg har jo 18 år bak meg i laksenæringa. Så slike påstander blir for dumme til å svare på.

Jørgensen mener at nå må heller laksenæringa innse at de må bidra i større grad til å bygge gode lokalsamfunn. I den sammenheng er en produksjonsavgift viktig, mener han.

agnar.berg@fiskeribladet.no
Tlf: 932 56 324

Publisher IntraFish: Pål Korneliusen
Redaktør: Øystein Hage
Redaktør: Nils Torsvik
Desksjef: Ann Eileen Ditlevsen Nygård

Fiskeribladet – en uavhengig avis for Kyst-Norge

Klippfisknedtur

Brasil er verdens største klippfiskmarkedet, men nå mister norske eksportører grepet om de brasilianske forbrukerne. Nedturen har vart i mange år, og bør få norske klippfiskselgere til å gå i seg selv. Dessverre virker det som om næringen hverken evner eller klarer å ta grep. Dersom ikke bransjen klarer å fornye seg kan den fort bli utkonkurrert.

Norge har vært markedsleder i det brasilianske klippfiskmarkedet, og i perioder hatt en markedsandel på nærmere 90 prosent. I perioden 2006 til 2014 økte markedet fra 30.000 tonn til 60.000 tonn. Nye og bekvemmelige produkter, produsert primært i Kina og Portugal, sto i for mye av veksten. Det førte til at norsk klippfisk tapte betydelige markedsandeler. I 2015 hadde norsk klippfisk om lag 50 prosent av markedet, men siden har det gått nedover. I 2016 falt den norske klippfiskeksporten til Brasil med 11 prosent, etter at den hadde gått 30 prosent ned året før. Årsaken er at de brasilianske forbrukerne ikke lenger ønsker å kjøpe hel fisk. De, som de fleste andre forbrukere i den vestlige verden, vil ha enkle porsjonspak-

”Å tro at forbrukerne i Brasil og Italia heller vil ha hel fisk fremfor gryteferdig fisk, er total bom.

ninger som er lett å tilberede. Nofima frykter situasjonen for de norske eksportørene bare vil bli verre og verre. Forskerne mener Norge ikke har tatt inn over seg forbruksendringene som skjer. Eksportørene har rett og slett sovet i timen, og er nå i ferd med å bli frakjørt av konkurrentene.

Vi ser den samme trenden når det gjelder tørrfisk til Italia. Innovasjon Norge uttalte i fjor at næringen ikke hadde fornyet seg på 500 år. Det siste tiåret har verdien av tørrfiskeksporten til Italia falt fra 450 millioner kroner til under 300 millioner kroner. Dersom næringen hadde vært mer på offensiven og tenkt mer på forbrukeren med mer tilpassede og gryteklare produkter kunne tørrfiskvolumene holdt seg på et høyere nivå, mente Innovasjon Norge-sjefen i Italia. Utspillet ble slaktet av næringen, som mente Innovasjon Norge ikke hadde peiling. Tørrfisksalget stupte fordi eksportørene ikke klarte å levere nok fisk, var svaret på problemet, mente næringen.

De to tradisjonsrike næringene sliter med andre ord med mer eller mindre det samme. Å leve i den antagelsen at forbrukerne i Brasil og Italia er annerledes enn andre, og heller vil ha hel fisk fremfor gryteferdig fisk, blir helt feil. De fleste i matvareindustrien har i dag forstått at merkevarebygging og produktutvikling må til for å lykkes. Det har skjedd en god del på dette området her hjemme – både innenfor hvitfisk og rødfisk. Derimot har utviklingen stått bom stille i de tradisjonelle hvitfiskmarkedene i Sør-Europa og Brasil. Ansvar for dette har næringen ene og alene. Dagens kunder kjøper ikke fisk på gamlemåten. Utviklingen har akselerert i omfang de siste 20 årene, og de norske hvitfiskprodusentene har altfor lenge vært på defensiven. I et marked som verdsetter slike produktene må næringen våge å snu seg. Det nytter ikke å ha en fantastisk vare når forbrukerne hverken har tid eller kapasitet til å spise dem.

Fiskeribladet arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Mener noen seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres disse til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens faglige utvalg behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. Adressen til PFU er: Prinsens gate 2, pb. 48, Sentrum, 0101 Oslo. Tlf: 22415680, faks: 22411980.

MENINGER

AREALAVGIFT: Nå blir oppdrettsnæringen pålagt arealavgift. Men selskaper som bearbeider laksen, slipper unna. Spørsmålet er om det medfører økt bearbeiding i Norge. FOTO: MARIUS FISKUM/DN

Regjeringen tryner igjen i sjømatpolitikken. Men er arealavgift så ille? Bør ikke også oppdretterne bidra mer når de tjener seg rike i allmenningen?

Avgift gir legitimitet

Denne uken ble det klart at SV fikk flertall i næringskomiteen i Stortinget for å innføre arealavgift. Bak forliket står SV, KrF, Venstre, Ap og Sp, mens regjeringspartiene Høyre og Frp ikke overraskende stritter imot. Med andre ord går fiskeriminister Per Sandberg (Frp) på nok et fiskeripolitisk nederlag. Det har vært mange av dem i det siste.

Forslaget innebærer at oppdretterne må betale en avgift per kilo fisk som blir eksportert ubearbeidet. Fisk som blir bearbeidet slipper unna avgiften. Det er ikke avklart hvor høy avgiften blir.

Arealavgift har vært diskutert opp og ned i mente de siste årene, og det er ikke mer enn to år siden regjeringen så vidt klarte å forhandle seg bort fra avgiften i Havbruksmeldingen. At opposisjonen nå har klart å samle seg er ikke overraskende, og det kan nesten virke som om flertallet nytter enhver anledning til å påføre Sandberg & Co politiske nederlag i sjømatpolitikken. Og det er ikke mange dagene til regjeringen trolig ryker på pliktene i hvitfisknæringen.

Den nye skatten er tosidig. For det første vil kommunene kunne få store ekstrainntekter for å huse oppdrettsanlegg. For det andre kan avgiften motivere til økt bearbeiding, noe som har vært en av fanesakene til Arbeiderpartiet. Det er ikke mange år siden de største var pålagt bearbeiding. I beste fall kan dette bety flere arbeidsplasser på kysten, men i motsetning til hvitfiskindustrien er det frivillig. Det er ikke en tvangsbasert ordning. For alle dem som mener Norge er i ferd med å kun bli en råvareeksportør er dette godt nytt. For spørsmålet er om det ikke er på tide at mer av laksen blir bearbeidet her til lands.

Selve arealavgiften har SV regnet ut vil kunne gi oppdrettskommunene så mye som 400 millioner kroner mer i kassen, noe som på sikt kunne stimulere til mer oppdrett og flere arbeidsplasser kysten rundt. Ikke minst vil dette kunne gjøre kystbefolkningen mer velvillig overfor oppdrettsnæringen, noe næringen selv også vil tjene på.

Svært mange har undret seg om det er riktig at lakseeventyret hovedsakelig skal generere privat rikdom. Er det ikke rett og rimelig at kommunene, som legger til rette for selskape-

KOMMENTAR
Øystein Hage

ne, også skal få noe mer igjen enn noen usle skattekroner og noen få tusen arbeidsplasser? De fleste ser at det var på tide å gjøre noe med dette.

Skeptikerne, med store deler av næringen i spissen, ser på arealavgiften som en ekstra skatt. Næringen har gjentatte ganger advart mot dette. Etter deres mening kan dette ramme konkurranseevnen og svekke investeringene langs kysten. Sjømat Norge mener blant annet Havbruksfondet bør få virke lenger før det gjøres endringer. Næringen har et poeng i at ordningen har vart kort, men samtidig har bransjen skikket seg så dårlig de siste årene at Havbruksfondet ikke har fungert. De omfattende luseproblemene har ikke gitt vekst, noe som dermed ikke har gitt kommunene ekstra kroner i kassen. På mange måter har oppdretterne påført seg selv den nye skatten.

” Det kan nesten virke som om flertallet nytter enhver anledning til å påføre Sandberg & Co politiske nederlag i sjømatpolitikken

Både for næringen og for kommunene er det viktig at en større del av verdiskapingen blir liggende igjen lokalt. En arealavgift vil gjøre det mer attraktivt å legge til rette for oppdrett og bearbeiding. Bransjen betaler samtidig mindre i markedsavgift, så pengene er der. Det skulle bare mangle at næringen betaler for å bruke fellesskapets arealer til å tjene seg rike. Dessuten har næringen fått sine konsesjoner tilnærmet gratis. Arealavgift vil derfor kunne gi næringen mer legitimitet. Det trengs.

oystein.hage@fbfi.no
Tlf: 93256317